Київський національний університет будівництва і архітектури
Кафедра ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури

«Затверджую»

Завідувач кафедри
_____Яценко В.О._____ /_____/

«____» _____20__ р.

Розробник силабуса
_____Палеха Ю.М._____ /_____/

СИЛАБУС

Методи інтеграції екологічної складової в просторовому плануванні

(назва освітньої компоненти (дисципліни)

1) Шифр за освітньою програмою: ВК.03.05
2) Навчальний рік: 2023-2024
3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
4) Форма навчання: денна, заочна, дуальна, дистанційна, змішана
5) Галузь знань: архітектура та містобудування
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 191 «Архітектура та містобудування»
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
9) Семестр: 1
11) Контактні дані викладача: д.г.н., проф., ПАЛЕХА Юрій Миколайович, palekha.ium@knuba.edu.ua,
12) Мова викладання: українська
13) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс)
14) Мета курсу: Мета дисципліни: підвищення якості підготовки архітекторів-містобудівників на основі узагальнення архітектурно-планувальних, соціально-економічних, гуманітарних, культурологічних, естетичних, інженерно-технічних та правових умов просторового планування, засвоєння студентами основних навичок та вмінь щодо інтеграції екологічних принципів і методів у просторове планування.

15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1.	ПРН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Розрахункова графічна робота	Лекції, Практичні роботи	ІК, ЗК01, ЗК04, ЗК05 ЗК07, ЗК08, СК01, СК02 СК03, СК05, СК06, СК11, СК12
2.	ПРН13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проектуванні.	Розрахункова графічна робота	Лекції, Практичні роботи	ІК, ЗК01, ЗК04, ЗК05 ЗК07, ЗК08, СК01, СК02 СК03, СК05, СК06, СК11, СК12
3.	ПРН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.	Розрахункова графічна робота	Лекції, Практичні роботи	ІК, ЗК01, ЗК04, ЗК05 ЗК07, ЗК08, СК01, СК02 СК03, СК05, СК06, СК11, СК12

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
30	10	-	РГР	50	Екз.

Сума годин:	90
Загальна кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:	30 (1)

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Змістовий модуль 1

Містобудівні, природоохоронні та нормативно-правові засади впровадження екологічної складової у просторове планування

Тема 1 Сутність методології впровадження екологічної складової у просторове планування.

1.1. Визначення, об'єкт, предмет та завдання.
1.2. Зв'язок з іншими дисциплінами.
Висновки

Тема 2 Ієрархічні рівні просторового планування.

2.1. Загальнодержавний рівень.
2.2. Регіональний рівень.
2.3. Місцевий рівень.
Висновки

Тема 3 Міжнародні вимоги щодо стратегічної екологічної оцінки (СЕО). Закладання основ СЕО в Україні, законодавча база.

3.1. Міжнародні вимоги щодо проведення оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВННС) та СЕО.
3.2. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку».
Висновки

Тема 4 Державні будівельні норми та їх вплив на містобудівне планування. Санітарні норми.

4.1. Державні будівельні норми.
4.2. Санітарні норми.
Висновки

Тема 5 Дотримання міжнародних конвенцій стосовно забезпечення сталого розвитку. Законодавче регулювання ландшафтного проектування.

5.1. Керівні принципи сталого розвитку Європейського континенту та їх взаємозв'язок з регіональним плануванням в Україні.
5.2. Сутність ландшафтного планування.
Висновки

Змістовний модуль 2

Методичні прийоми впровадження екологічної складової у просторове планування.

Тема 6 Загальний огляд впровадження екологічних принципів у просторове планування та зміст ландшафтного проектування за кордоном на прикладі ФРН. Ієрархія ландшафтного планування. Зміст ландшафтного плану.

6.1. Огляд впровадження екологічних принципів за кордоном.
6.2. Огляд ландшафтного планування за кордоном.
6.3. Взаємозв'язок плану просторового розвитку, ландшафтного плану та СЕО.
Висновки

Практичне заняття 1. Структура документації з просторового планування в Україні в порівнянні із зарубіжними державами.

Зміст заняття: Провести порівняльний аналіз документації з просторового планування в Україні і за кордоном. Визначити спільні риси та відмінності.

Тема 7 Огляд історичного досвіду впровадження екологічної складової у містобудівне планування в Україні.

7.1. Виконання розділу «охорона навколишнього середовища».
7.2. Виконання розділу «комплексна оцінка середовища».
Висновки

Тема 8 Застосування геоінформаційних систем.
8.1 Загальний огляд геоінформаційних систем.
8.2. Використання методів просторового аналізу у проектуванні.
Висновки
Практичне заняття 2. Застосування геоінформаційних систем.
Зміст заняття: Ознайомитися з прикладами застосування ГІС при розробці документації з просторового планування та визначення зон розповсюдження окремих екологічних факторів.
Тема 9 Планувальні обмеження і методи їх встановлення.
9.1. Склад планувальних обмежень.
9.2. Підходи до визначення планувальних обмежень і їх відображення.
Висновки
Практичне заняття 3. Визначення планувальних умов та обмежень (2 год.)
Зміст заняття: Встановити види планувальних обмежень та визачити нормативні вимоги щодо їх встановлення.
Лекція 10 Комплексна оцінка ландшафту. Методи оцінювання.
10.1. Складові комплексної оцінки ландшафту (клімат, рельєф, водна поверхня, біотопи тощо).
10.2. Комплексна оцінка ландшафту.
Висновки
Практичне заняття 4. Пофакторна оцінка компонентів ландшафтів. Кліматичні умови. Рельєф, геологічна будова, корисні копалини.
Зміст заняття: Здійснити оцінку окремих компонентів ландшафту: кліматичних умов, рельєфу, геологічної будови, наявності корисних копалин.
Практичне заняття 5. Пофакторна оцінка компонентів ландшафтів. Водні і земельні ресурси. Рослинний і тваринний світ. Біотопи.
Зміст заняття: Здійснити оцінку окремих компонентів ландшафту: водні ресурси, земельні ресурси, рослинний і тваринний світ, біотопи.
Практичне заняття 6. Пофакторна оцінка компонентів ландшафтів. Антропогенні елементи формування ландшафту. Об'єкти культурної спадщини.
Зміст заняття: Здійснити оцінку окремих компонентів ландшафту: антропогенні елементи, об'єкти культурної спадщини.
Практичне заняття 7. Комплексна оцінка ландшафту.
Зміст заняття: Здійснити комплексну оцінку ландшафту, використовуючи експертну оцінку і SWOT-аналіз.

Змістовний модуль 3
Впровадження екологічної складової на різних рівнях просторового планування

Тема 11 Загальнодержавний та регіональний рівень планування. Зв'язок з формуванням Національної екологічної мережі.
11.1. Загальнодержавний рівень.
11.2. Регіональний рівень.
Висновки
Тема 12 Місцевий рівень планування.
12.1. Екологічні методи у розробці комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади.
12.2. Екологічні методи у розробці генерального плану.
12.3. Екологічні методи у розробці детального плану.
Висновки

Індивідуальне завдання

Мета індивідуального завдання полягає в ознайомленні із принципами формування Національної екологічної мережі в Україні і визначенні її впливу на проектування розвитку регіону.

Виконання індивідуального завдання передбачає проходження трьох етапів. На першому етапі вивчається екологічна мережа України. На другому етапі визначаються ключові елементи екомережі в досліджуваному регіонії. На третьому етапі виконується креслення, на якому виділяються елементи планувальної структури регіону і його система розселення з урахуванням формування екомережі.

В процесі виконання індивідуального завдання мають бути розглянуті наступні питання:

- Законодавче і нормативне забезпечення формування екомережі;
- Законодавче і нормативне забезпечення ландшафтного та містобудівного проектування;
- Основні стратегічні цілі, які необхідно вирішити в процесі проектування.

Результати виконання індивідуального завдання узагальнюються у вигляді індивідуальної роботи обсягом 10 – 15 аркушів формату А-4. Індивідуальна робот повинна мати стандартну титульну сторінку, зміст, текстову й ілюстративну частину, висновки, список використаних джерел.

Курсовий проект/курсова робота/РГР/Контрольна робота:
(тематика, зміст)

18) Основна література:

1. Білоконь Ю.М. Регіональне планування. Теорія і практика / За редакцією І.О.Фоміна. – Київ: Логос, 2003.- 246 с.
2. Гавриленко Е.П. Ландшафтно-экологическое обоснование территориальных схем и проектов природопользования. Монография. – К.: Фитосоциоцентр, 2003. – 188 с.
3. Ландшафтне планування в Україні / Л.Г.Руденко, Є.О.Маруняк, О.Г.Голубцов та ін.; під ред. Л.Г.Руденка. – К.: Реферат, 2014. – 144 с.: іл.
4. Методика інтеграції екологічної складової розвитку у просторове планування України (регіональний рівень) / Г.В.Айлікова, О.Г.Голубцов, Є.О.Маруняк, Ю.М.Палеха та ін.; під ред. Л.Г.Руденка. – К.: Реферат, 2016. – 76 с.: іл.
5. Основополагающие принципы устойчивого пространственного развития Европейского континента / Европейская конференция министров, ответственных за региональное планирование (СЕМАТ). – Совет Европы, 2000.
6. Палеха Ю.М.,Руденко Л.Г.,Маруняк Є.О.,Голубцов О.Г.,Хайланд Ш. та інші Методика інтеграції екологічної складової розвитку у просторове планування України (регіональний рівень) / Монографія/. – К.: Реферат, 2016. – 76 с. : іл.
7. Панченко Т.Ф. Туристичне середовище: архітектура, природа, інфраструктура. Монографія. – К: Логос, 2009. – 176 с.: іл..
8. Удовиченко В.В. Регіональне ландшафтне планування: теорія, методологія, практика: монографія. – Київ: Прінт-Сервіс, 2017. – 617 с. : іл.
9. Фомін І.О. Основи теорії містобудування: Підручник. – К.: Наукова думка, 1997. – 191 с.
10. Шищенко П.Г. Принципы и методы ландшафтного анализа в региональном проектировании. Монография / П.Г. Шищенко. – К.: Фитосоциоцентр, 1999. – 284 с.

19) Додаткові джерела:

Навчальні та методичні посібники:

1. Палеха Ю.М. Регіональне планування / Методичний посібник. – К.: Логос, 2020. – 224 с.
2. Палеха Ю., Монклюз Х. Инновационные технологии развития города. – Харьков: Оперативная полиграфия, 2015. – 120 с.
3. Петлін В.М. Концепції сучасного ландшафтознавства. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – 351с.
4. Петлін В.М. Конструктивне ландшафтознавство. – Львів : ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 357 с.
5. Тімохін В.О. Основи містобудування / Навчальний посібник. – К.: ІЗМН, 1996. – 216 с.

Конспекти лекцій:

1. Палеха Ю.М. Регіональне планування / Конспект лекцій. – К.: Київський Національний університет будівництва та архітектури, 2013. – 24 с.

Інформаційні ресурси:

1. http://library.knuba.edu.ua.
2. www.minregion.gov.ua.
3. www. dipromisto.gov.ua.
4. https://pmap.minregion.gov.ua
5. https://atu.gki.com.ua.
6. www.esri.ua/

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання			Інд. робота	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
ПРН.01	ПРН.02	ПРН.03			
10	10	10	30	40	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова екзаменаційна сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контроля (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевіряютись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id= 2006